

Advies Natuurwaarden winkelcentrum
Vogelzang Drachten

GEMEENTE SMALLINGERLAND

BügelHajema

Plek voor ideeën

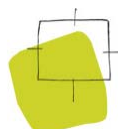
Advies Natuurwaarden winkelcentrum
Vogelzang Drachten

Inhoud

Rapport en bijlagen

8 november 2011

Projectnummer 232.00.05.11.02.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	7
2.1	Ligging	7
2.2	Huidige situatie	7
2.3	Historie	8
2.4	Bodemsamenstelling en grondwaterstand	8
2.5	Voorgenomen plannen	9
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	11
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	11
3.2	Streekplan - Ecologische Hoofdstructuur	12
3.3	Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	13
4	Soortenbescherming en effectbepaling	15
4.1	Vaatplanten	16
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	17
4.3	Zoogdieren - overige	18
4.4	Vogels	18
4.5	Amfibieën	19
4.6	Reptielen	20
4.7	Vissen	20
4.8	Dagvlinders	20
4.9	Libellen	21
4.10	Overige ongewervelden	21
5	Conclusie en consequenties	23
5.1	Beschermde gebieden	23
5.2	Nader onderzoek	23
5.3	Beschermde soorten	23
5.4	Uitvoerbaarheid	24
6	Bronnen	25
6.1	Veldbezoek	25
6.2	Media	25
6.3	Gegevens	26
6.4	Literatuur	26

Bijlagen

Inleiding

De gemeente Smallingerland is voornemens om de aaneengebouwde winkels met daarboven appartementen en woningen aan de weg Vogelzang, hoek Noorderbuurt, te slopen en een nieuw winkelcentrum met een woontoren te ontwikkelen. Hierbij zal ook een deel van de parkeerplaatsen verloren gaan. Tevens wordt een deel van het pand aan de tegenover liggende hoek aan de Stationsstraat - Vogelzang gesloopt. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Nota Ruimte, de Verordening Romte Fryslân en het Streekplan Fryslân 2007. Waar nodig wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1.

DOEL VAN HET ADVIES

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in figuur 1.

PLANGEBIED

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

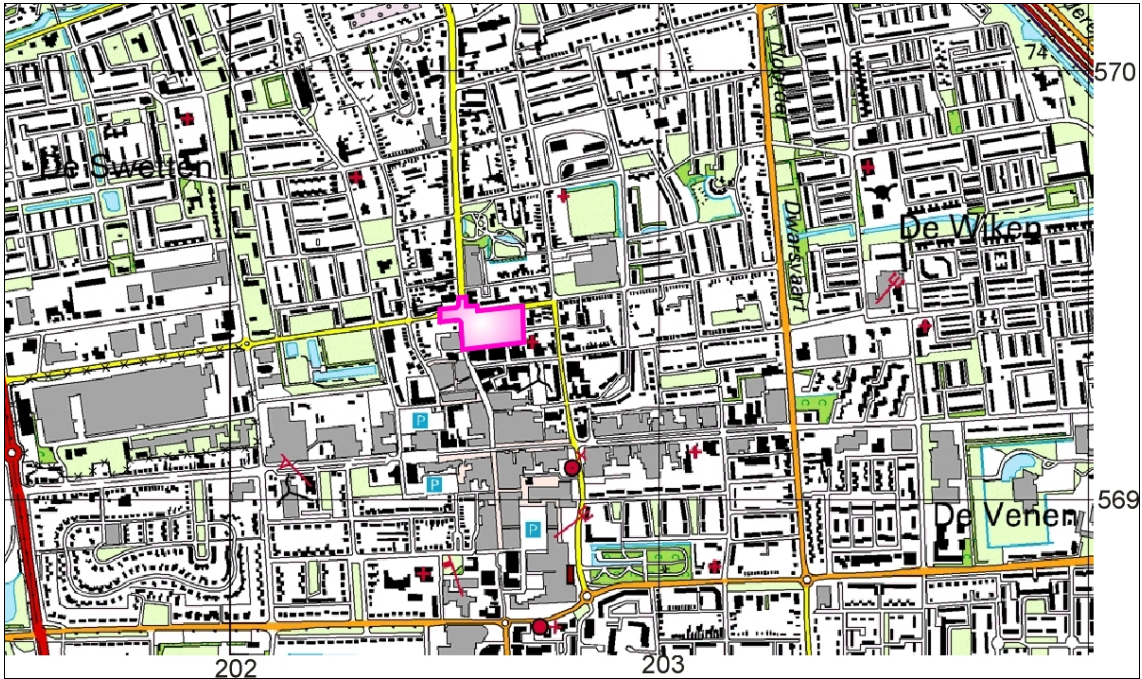
OPZET VAN HET RAPPORT

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

INFORMATIE

- bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (roze)
(Bron ondergrond: Mijn Kadaster)

BEOORDELING	Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoon dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is, zoals een onderzoek naar vleermuizen bij de sloop van gebouwen. Waar nodig wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.
BEVINDINGEN	Tot slot worden in hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

Plangebied en voorgenomen plannen

2

2.1

Ligging

Het plangebied ligt midden in de oude kern van Drachten, in het kilometerhok¹ 202-569 en in uurhok¹ 11-25. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied grenst aan de noordzijde aan de straat Vogelzang. Die straat gaat op de kruising met de Stationsstraat - Noorderbuurt over in de straat De Lange West. Aan de westzijde van het plangebied ligt de straat Noorderbuurt. De panden aan de zuidkant van het plangebied zijn georiënteerd op de Houtlaan met in het oosten percelen aan de straat Kleine Beurs.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied bestaat uit een volledig verhard en bebouwd oppervlak. Het gaat om een kruising van vier straten met daaraan een parkeerplaats en een bouwblok bestaande uit drie gebouwen waarin op de begane grond winkels en daarboven wooneenheden zijn te vinden. Aan het plan is een deel van een tegenoverliggende winkel toegevoegd. Alleen langs en tussen de parkeerplaatsen in het oosten zijn smalle plantvakken met struiken aanwezig. Aan de overzijde van de straat Noorderbuurt staan enigszins ontwikkelde bomen en drie direct voor het te slopen pand. Aan weerszijden van de straat Vogelzang zijn ook bomen geplant. Behalve het te slopen deel van het pand achter de winkel aan de overkant van de Vogelzang, gaat het om drie aan elkaar gebouwde winkelpanden met woningen of appartementen erboven. Achter de grootste winkel is een uitbouw te vinden. De parkeerplaatsen zijn bedoeld voor betaald parkeren.

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Bebouwing in het plangebied
vanaf de Noorderbuurt

Beddenwinkel hoek Stations-
straat - Vogelzang

Parkeerplaats met plantvakken
en achterzijde Houtlaan

Achterkant elektronica- en wit-
goedwinkel met uitbouw

Figuur 2.

2.3

Historie

De weg Noorderbuurt - Stationsstraat is een oude hoofdverbinding waar al meer dan een eeuw bebouwing langs staat (11, 12). In het midden van de vorige eeuw was de straat Vogelzang al een straat met bebouwing (10). Van aan het landschap gebonden natuurwaarden is daarom geen sprake meer.

2.4

Bodemsamenstelling en grondwaterstand

De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Door de volledige verharding speelt dat hier echter geen rol.

2.5

Voorgenomen plannen

De gemeente heeft het plan om de bestaande drie gebouwen te slopen en te vervangen door een winkelcentrum met daarboven een flatgebouw voor wonen. Dit zal deels ten koste gaan van de parkeerruimte en leiden tot herinrichting van het gebied. Voor het te slopen deel achter de beddenwinkel aan de Stationsstraat zijn geen concrete plannen bekend gemaakt.

Figuur 3. Impressie winkelcentrum, hoek Vogelzang - Noorderbuurt
(Bron: Inbo Architecten)

G e b i e d s - b e s c h e r m i n g e n e f f e c t b e p a l i n g

3

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998 en de Nota Ruimte. Met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte uitgewerkt in de Verordening Romte Fryslân en het Streekplan Fryslân 2007.

3 . 1

N a t u u r b e s c h e r m i n g s w e t 1 9 9 8

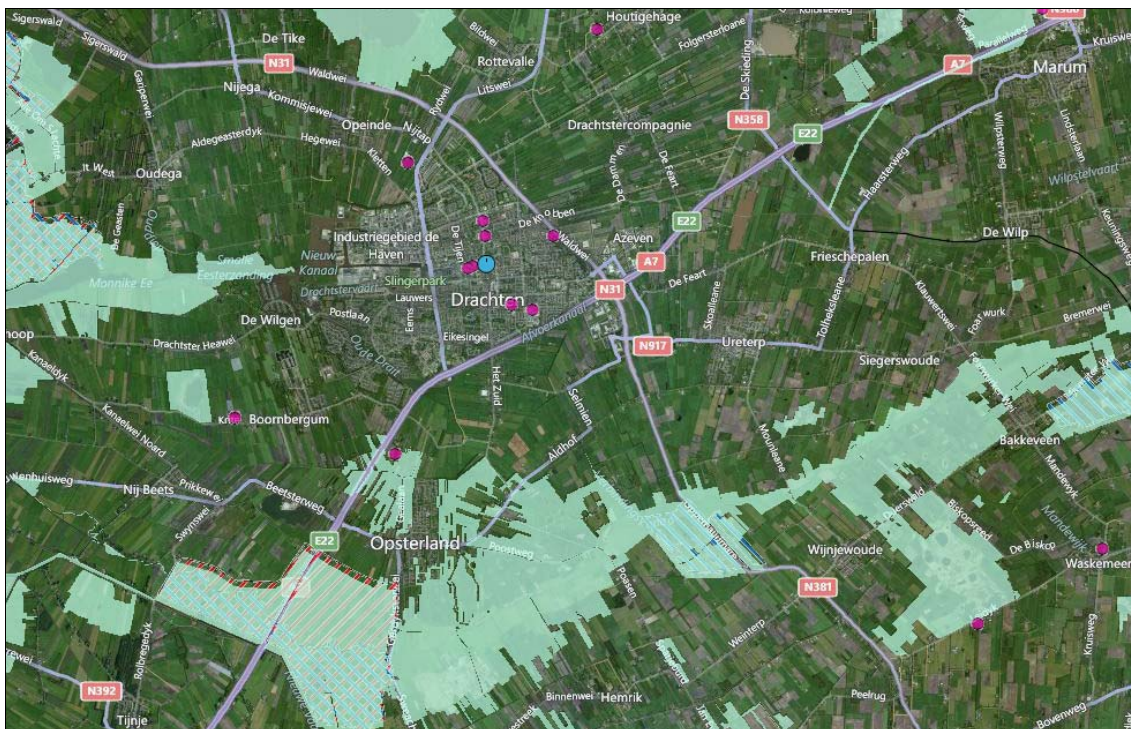
Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. De ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 4. De dichtstbijzijnde beschermde gebieden zijn de Natura 2000-gebieden Alde Feanen, Van Oordts Mersken en Bakkeveense Duinen respectievelijk op ongeveer 8,0 (west), 6,6 (zuid) en 11,9 km (oost) van het plangebied.

INVENTARISATIE

Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft als stedelijke parkeerplaats daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden die bestaan uit moeras, grasland, heide en bos.

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Figuur 4. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (kruis- en/of lijnraster) en de Ecologische Hoofdstructuur (zeegroen) nabij plangebied (blauwe stip) (Bron: Google Earth & Maps, EL&I kaartenmachine)

CONCLUSIE Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is echter aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân om deze visie te bevestigen.

3.2

Streekplan - Ecologische Hoofdstructuur

INVENTARISATIE Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 2). De dichtstbijzijnde gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur liggen op 3,7 km in alle richtingen rond het plangebied (De Leijen, Smalle Eesterzanding, bossen Olterterp en Beetsterzwaag). Het betreft hier meren, beekdalen, grasland en bossen. Tussen de EHS-gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft als verstedend stadsgebied daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

EFFECTEN Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de terreinomstandigheden van het plangebied en het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.

De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân en het Streekplan Fryslân 2007. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

3 . 3

Streekplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur

Van uit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân wordt naast de Ecologische Hoofdstructuur ook ingezet op de bescherming van 'Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur'.

INVENTARISATIE

Het gaat specifiek om:

- een verantwoorde weidevogelstand in de open klei- en veenweidegebieden. Belangrijke weidevogelgebieden in de buurt van het plangebied liggen ten noorden van Drachten bij Opeinde. Het gaat dan om 11 tot meer dan 30 broedparen grutto per 100 ha;
- voldoende ganzenfoerageergebied in de open klei- en veenweidegebieden, zoals ten zuidwesten van Nij Beets en ten westen van Oudega;
- ecologisch goed functionerende houtwallen en elzensingelgebieden in de besloten zandgebieden.

Bescherming en beheer van weidevogels en ganzen buiten de Ecologische Hoofdstructuur vinden plaats op basis van vrijwilligheid. Dit gaat niet gepaard met planologische beperkingen. Gezien de afstand tot de betreffende gebieden, de tussenliggende bebouwing en infrastructuur en de aard van het plangebied als volledig verhard en bebouwd gebied in het centrum van Drachten en de aard van de boogde ontwikkeling in de vorm van vervangende bebouwing, zijn er door de beoogde ontwikkeling in redelijkheid ook geen negatieve effecten te verwachten op deze gebieden. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân en het Streekplan Fryslân 2007. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân, om deze visie te bevestigen.

EFFECTEN EN CONCLUSIE

Soorten- bescherming en effectbepaling

4

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een afwijkend beschermingsregime (valt zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime).

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2 en Quickscanhulp (2) uit de NDFF), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben.

BRONNEN

Het plangebied is eind september 2011 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Dat is op de rand van het geschikte seizoen voor veldbezoeken, maar gezien het versteende karakter van het plangebied is dit geen belangrijk bezwaar. In het ideale seizoen kunnen niet meer natuurwaarden worden waargenomen.

VELDBEZOEK

Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1

Vaatplanten

INVENTARISATIE Het plangebied bestaat voornamelijk uit gesloten bebouwing zonder tuinen en verharding voor de bestrating en parkeerplaatsen. Slechts langs de weg Vogelzang en ter afscheiding van beide deelparkeerplaatsen zijn plantvakken met gras, struiken en bomen te vinden, in wisselende combinaties. De oostelijke parkeerplaats is met een door klimop begroeid metselwerk en leibomen van de weg Vogelzang afgescheiden. In de plantvakken staan bomen als bastaardplataan, meelbes en berk en struiken als vuurdoorn, Chinese zuurbes en dwergmispel, waartussen een enkele niervaren is verdwaald. Vanwege de inrichting en het gebruik van het plangebied worden beschermde soorten (zie bijlage 9) niet in of direct rond het plangebied verwacht. De binnen een kilometer geregistreerde gemiddeld beschermde soorten horen bij bos- en moerasgebieden en van die soorten komt hooguit een enkele als Daslook, Gele helmblom, Veldsalie, Weideklokje of Wilde kievitsbloem aangeplant in tuinen voor.

Vuurdoorn

Zachte berk

EFFECTEN In het te slopen en te bebouwen deel van het plangebied komen geen planten voor. De herinrichting van de parkeerplaats is zelfs uitvoerbaar met handhaving van het groen, maar aan natuurwaarden gaat er ook bij amoveren weinig verloren.

CONCLUSIE Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor artikel 8 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten hoeft voor deze soort geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

In de te slopen bebouwing in het plangebied kunnen verblijfplaatsen van onder meer gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger niet worden uitgesloten. De gebouwen bestaan uit verschillende bouwfases, zijn niet geheel gaaf en in optimale staat van onderhoud en hebben op de overgang naar kozijnen en dak mogelijk kieren. Deze soorten zijn met gewone grootovleermuis, watervleermuis en meervleermuis ook allemaal binnen vijf kilometer waargenomen. Gezien de huidige erg open inrichting, zonder veel opgaande begroeiing, heeft het plangebied als foeragegebied geen waarde voor vleermuizen.

INVENTARISATIE

Het is niet duidelijk of zich vleermuisverblijfplaatsen in de te slopen gebouwen bevinden. Als gevolg van de sloop van het woonhuis kunnen verblijfplaatsen verloren gaan. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. In de nieuwbouw van de winkels en woningen kunnen eventueel nieuwe verblijfplaatsen voor vleermuizen worden geïntegreerd.

EFFECTEN

Gewone dwergvleermuis Ruige dwergvleermuis

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is nog onvoldoende beeld van de voorkomende soorten en de gebruiksfuncties ontstaan. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng beschermd. Als gevolg van de sloop van winkel- en woonhuizenblokken kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en verstoord (artikel 11). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). Aanvullend onderzoek is nodig om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten, dan wel aan te tonen. Overeenkomstig het vleermuisprotocol² dient het woonhuis in de periode april tot september waarschijnlijk vijfmaal te worden onderzocht op het gebruik door vleermuizen.

CONCLUSIE

² GaN, NGB en Zoogdierverseniging, 2011 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011, Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht

Indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan moet voor de sloop een ecologisch werkprotocol worden opgesteld en voor zowel de sloop- en bouwfase, als voor de gebruiksfase, mitigerende maatregelen worden getroffen. Dit, zodat het goede voortbestaan van de soorten ter plekke is zeker gesteld.

4 . 3

Z o o g d i e r e n - o v e r i g e

INVENTARISATIE	Het plangebied vormt geen geschikt leefgebied voor soorten zoogdieren, anders dan onbeschermde medebewoners als huismuis en lichtbeschermde huisspitsmuis. Zelfs voor soorten van overhoekjes als bosmuis en egel lijken de plantvakken te minimaal. De middelzwaar beschermde soorten eekhoorn en steenmarter die uit de bronnen (2) naar voren komen, kunnen op basis van de biotoopeisen van deze soorten binnen het plangebied worden uitgesloten. Vanwege de afwezigheid van dekking gevend en samenhangend opgaand groen heeft het plangebied geen waarde voor deze soorten.
EFFECTEN	Ten behoeve van de ontwikkelingen zal geen leefgebied beschermde soorten verloren gaan of zullen vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Het ligt in de lijn der verwachting dat het plangebied na inrichting een vergelijkbare lage waarde voor zoogdieren zal hebben.
CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen geen beschermde soorten voor. In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing, zelfs voor eventueel 'ongedierte' in huis.

4 . 4

V o g e l s

INVENTARISATIE	Het plangebied is door de afwezigheid van pannendaken geen geschikt broedgebied voor vogels als huismus en gierzwaluw. Andere soorten zullen evenmin tot broeden komen, omdat opgaand groen ontbreekt. Een plat dak wil wel eens door scholekster als nestplaats worden gekozen, maar zelfs dat lijkt hier onwaarschijnlijk, aangezien er in de omgeving van Drachten zoveel verkieslijkere nestlocaties in de nabijheid van foerageergebied (grasland) zijn te vinden. Ook verblijfplaatsen van andere vogelsoorten die gebruikmaken van een vaste verblijfplaats worden niet in of direct rond het plangebied verwacht (37).
----------------	--

Het broed- en foerageergebied van vogelsoorten zal niet veranderen als gevolg van de sloop en nieuwbouw van het winkelcentrum Vogelzang. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Er kan in dit plangebied van worden uitgegaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren (36). Onder die voorwaarden, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

CONCLUSIE

4 . 5

A m f i b i e ë n

In het plangebied kunnen zelfs algemeen voorkomende soorten als gewone pad en bruine kikker worden uitgesloten. Ook ontbreekt geschikt leefgebied voor de binnen 5 km (2) waargenomen streng beschermde heikikker. Deze kritische soort heeft een voorkeur voor schrale vegetatie en schone, voedselarme waterlopen. Rugstreeppad kan in het algemeen bij bodemwerkzaamheden opduiken, maar is binnen 10 km van het plangebied niet aangetroffen, zodat opduiken onwaarschijnlijk is.

INVENTARISATIE

Heikikker (paring)

Levendbarende hagedis

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als ongeschikt leefgebied voor amfibieën niet veranderen.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen geen beschermde soorten voor. In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van

CONCLUSIE

de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde.

4 . 6

Reptielen

INVENTARISATIE	Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (2) naar voren dat binnen een kilometer van het plangebied geen waarnemingen van reptielen bekend zijn. De op maximaal 5 km afstand waargenomen levendbarende hagedis zal dit plangebied niet kunnen bereiken. Er worden derhalve geen reptielen binnen het plangebied verwacht.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

4 . 7

Vissen

INVENTARISATIE	Het plangebied bevat geen open water en is daarmee ongeschikt voor vissen.
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

4 . 8

Dagvlinders

INVENTARISATIE	Met de schaarse beplantingsstroken is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor dagvlinders. Het aangeplante sortiment biedt wel enkele nectar- en waardplanten voor van algemene, niet beschermde soorten, zoals kleine vos en klein koolwitje.
----------------	--

Volgens de geraadpleegde bronnen (2) is de streng beschermde rouwmantel op 1 km tot 5 km van het plangebied aangetroffen. Rouwmantel staat tevens op de Rode lijst vermeld als 'verdwenen uit Nederland'. De soort plant zich zeer waarschijnlijk niet meer in Nederland voort. De soort wordt nog wel jaarlijks waargenomen als zwerver uit omliggende landen, zoals Duitsland. Het plangebied heeft geen waarde voor de soort. Daarnaast blijkt het voorkomen van heideblauwtje, op de Rode lijst vermeld als 'gevoelig', uit de bronnen. Dit is een soort van heischrale, kruidenrijke vegetaties en wordt door de afwezigheid van dergelijke vegetaties niet in het plangebied verwacht.

Heivlinder

Kleine vos

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4 . 9

Libellen

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor beschermde libellen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (2) naar voren dat in de omgeving van het plangebied alleen waarnemingen van de beschermde libel groene glazenmaker bekend zijn. Deze soort is afhankelijk van de waterplant krabbenscheer. De specifieke omstandigheden van kalkrijk kwelwater in een moerasmilieu met verterende plantenresten ontbreekt daarvoor in het plangebied. Er worden derhalve geen beschermde libellen binnen het plangebied verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep libellen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4 . 1 0

Overige ongewervelden

Met het oog op de aanwezige biotopen en het voorkomen/de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

C o n c l u s i e e n c o n s e q u e n t i e s

5

5 . 1

B e s c h e r m d e g e b i e d e n

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het Verordening Romte Fryslân en het Streekplan Fryslân 2007.

5 . 2

N a d e r o n d e r z o e k

Er zijn onvoldoende gegevens over eventuele verblijfsfuncties van soorten vleermuizen in de te slopen panden voor een conclusie dat afbraak en herbouw geen kwaad kan of ter onderbouwing van mitigerende maatregelen. Hiernaar moet een veldonderzoek worden ingesteld volgens het vleermuizenprotocol (zie paragraaf 4.2).

5 . 3

B e s c h e r m d e s o o r t e n

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied voor het overige een zeer beperkte natuurwaarde kent. Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden zeker geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Voor eventueel toch aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt nog niet dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen, in het bijzonder voor de soortengroep vleermuizen.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

Bronnen

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en de omgeving zijn op 26 september 2011 door de heer drs. R.G. Meijer bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn gezien de terreinomstandigheden geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een zonnige dag met een maximumtemperatuur van 18°C en een lichte zuidenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

6.2

Media

1. www.natuurloket.nl. Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna toegankelijk maakt. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie en de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF).
2. www.quickscanhulp.nl. NDFF - quickscanhulp.nl is een experimentele website die gegevens over beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Quickscanhulp is een initiatief van de Het natuurloket, Gegevensautoriteit Natuur en Regeling Ecologie en Landschap.
3. www.telmee.nl. Invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
4. www.waarneming.nl. Dit is een website van vrijwilligers, waarop natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld, op de site is verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
5. www.zoogdieratlas.nl. Verspreidingsinformatie van zoogdieren in Nederland. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdierverseniging. De Zoogdierverseniging werkt per provincie samen met diverse organisaties.

6.3

Gegevens

6. Stichting FLORON, Leiden voor gegevens van planten; FlorBase 2K³.
7. Zoogdierdatabank van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.
8. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen voor gegevens van 2011.
9. Landelijke Databank Stichting RAVON, Nijmegen voor gegevens van amfibieën en reptielen.

6.4

Literatuur

10. Grote Historische Atlas Friesland, Uitgeverij Nieuwland, Tilburg 2006.
11. Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000, 2 Noord-Nederland 1851-1855, Groningen 1990.
12. Versfelt, H.J., M. Schroor, De atlas van Huguënin 1819-1829, uitgever Heveskes Uitgevers, Groningen 2005.
13. Boer, E.P. de & E. van Hijum. Libellen in Friesland. Voorlopige Verspreidingsatlas 1995-2004. Libellenwerkgroep Friesland 'De Hynstebiter', Warns 2005.
14. Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, verspreiding (periode <1980-2003) en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2006.
15. Brenninkmeijer, A., R.M.G. van der Hut & M. Koopmans, Verspreiding (periode 1995-2008) van beschermde vissoorten in Fryslân, A&W-rapport 1029, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Veenwouden 2008.
16. Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren (verspreidingsperiode 1970-1988), Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
17. Dijkstra, V., Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht 1997.
18. Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels (verspreidingsperiode 1998-2000), Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.

³ FlorBase is een bestand met plantensoortwaarnemingen op 1 x 1 kilometerhokniveau. Het bestand bestaat uit gegevens van provincies, particulieren, terreinbeherende organisaties en instituten.

19. Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding (periode 1980-1993), Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
20. Koese, B., E.P. de Boer, J.G.M. Guppen, J. Schut & J. Tienstra, De gestreepte waterroofkever in Zuidoost-Friesland: inhaalslag 2008, EIS-Nederland, Leiden 2008.
21. Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
22. Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.
23. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse libellen (Odonata) (verspreidingsperiode <1950-1997) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
24. Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (verspreidingsperiode 1971-1995), Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1996.
25. Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber. A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) (verspreidingsperiode <1980-1999) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.
26. Provincie Fryslân, Natuurbeheerplan 2011, GS 28 september 2010.
27. Provincie Fryslân, Werkplan Weidevogels in Fryslân 2007-2013, GS 18 juli 2006.
28. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008 (verspreidingsperiode 1998-2008), RAVON 34, jaargang 11 (4): blz. 61-80.
29. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2009 (verspreidingsperiode 2000-2009), RAVON 38, jaargang 12 (4): blz. 78-98.
30. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010.
31. Vlinderwerkgroep Friesland & De Vlinderstichting, Dagvlinders in Fryslân: het vluchtige vastgelegd (verspreidingsperiode 1990-1999), Friese Pers Boekerij en KNNV Uitgeverij, Leeuwarden 2000.
32. Vos, S., Werkatlas Zoogdieren in Fryslân - verspreiding 1990-2006, Provincie Fryslân, Leeuwarden 2007.
33. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
34. Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.

35. Wymenga, E., A. Brenninkmeijer, L. Heikoop & J. Schut (red.), Speciale beschermingszones en beschermde soorten in Fryslân (verspreidingsperiode 1995-2005), A&W-rapport 486, Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv, Veenwouden 2006.
36. Dienst Landelijk Gebied, Handreiking Flora- en faunawet, Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, versie 1.1 (werkkader intern), 31 oktober 2008.
37. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave Het Natuurloket
3. Vleermuizen
4. Overige zoogdieren
5. Broedvogels
6. Amfibieën, reptielen en vissen
7. Vlinders
8. Libellen
9. Vaatplanten

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	<p>Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voorzover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.</p>
TABEL 2	<p>Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	<p>Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn (36):</p> <ul style="list-style-type: none"> - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	<p>Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.</p>
AFWIJZING	<p>Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar een afwijzing</p>

van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;

- KW kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- GE gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen;
- TNB thans niet bedreigd: soorten die stabiel zijn of toegenomen en algemeen tot zeldzaam zijn en soorten die matig zijn afgenomen en algemeen zijn. Geen Rode-Lijstsoorten.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecoloog die gegevens beschreven.

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

BEOORDELING

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitats en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

AANGEWENZEN

BEHEERPLANNEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastgesteld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden conceptbeheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990 en een vervolg heeft gekregen in de Nota Ruimte van 2006. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In het Streekplan, het Provinciaal Omgevingsplan en/of de Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet formeel het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure.

Bijlage 3. Vleermuizen binnen een kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Gewone dwergvleermuis	x		Streng beschermd
Meervleermuis	x		Streng beschermd
Watervleermuis	x		Streng beschermd

x = foerageerplaats en overige zomerwaarnemingen

z = zomerverblijfplaats kolonie

p = paarplaats

Bijlage 4. Overige zoogdieren binnen een kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Eekhoorn	x		middelzwaar beschermd
Steenmarter	x		middelzwaar beschermd

x = vangst of vondst

= braakbalvondst

Bijlage 5. Broedvogels binnen een kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Boomvalk	z		Streng beschermd
Buizerd	z		Streng beschermd
Gierzwaluw	z		Streng beschermd
Grote gele kwikstaart	z	GE	Streng beschermd
Havik	z		Streng beschermd
Huismus	z	GE	Streng beschermd
Kerkuil	z		Streng beschermd
Ooievaar	z		Streng beschermd
Ransuil	z		Streng beschermd
Roek	z		Streng beschermd
Slechtvalk	z	GE	Streng beschermd
Sperwer	z		Streng beschermd
Wespendief	z		Streng beschermd

m = mogelijk

w = waarschijnlijk

z = zeker

Bijlage 6. Amfibieën, reptielen en vissen binnen vijf kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Heikikker	x		Streng beschermd
Levendbarende hagedis	x	GE	middelzwaar beschermd
Adder	x	KW	Streng beschermd
Hazelworm	x		Streng beschermd
Ringslang	x		Streng beschermd
Kleine modderkruiper	x		middelzwaar beschermd
Grote modderkruiper	x		Streng beschermd

Bijlage 7. Vlinders binnen vijf kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Heideblauwtje	x	GE	Streng beschermd
Rouwmantel	x	VN	Streng beschermd

Bijlage 8. Libellen binnen een kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Groene glazenmaker	x	BE	Streng beschermd

Bijlage 9. Vaatplanten binnen een kilometer rond het plangebied (2)

Nederlandse naam	Waarneming	Rode lijst	Beschermingsregime
Daslook	x		middelzwaar beschermd
Gele helmbloem	x		middelzwaar beschermd
Lange ereprijs	x		middelzwaar beschermd
Rietorchis	x		middelzwaar beschermd
Veldsalie	x	KW	middelzwaar beschermd
Waterdrieblad	x	GE	middelzwaar beschermd
Weideklokje	x		middelzwaar beschermd
Wilde gagele	x	GE	middelzwaar beschermd
Wilde kievitsbloem	x		middelzwaar beschermd

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Smallingerland

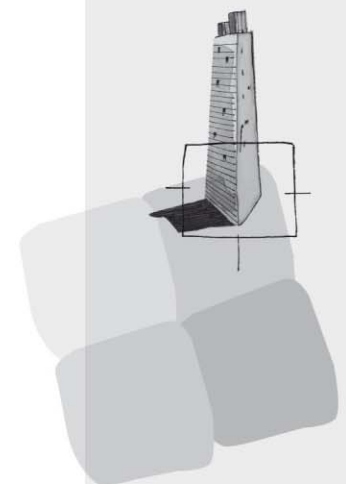
Contactpersoon
De heer W. Dijkstra

Rapport
De heer drs. R.G. Meijer
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw mr. drs. A. Hiemstra
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
232.00.05.11.02.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort